

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 14.12.1987, sp. zn. 2 Tz 16/87, ECLI:CZ:NS:1987:2.TZ.16.1987.1

Číslo: 43/1988

Právní věta: Žádost o podmíněné upuštění od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti nelze zamítnout jen s odkazem na závažný následek činu, hrubé porušení pravidel silničního provozu a nekritický postoj obviněného k trestné činnosti, který se projevoval v řízení o trestném činu, pro který byl trest uložen. Při rozhodování o podmíněném upuštění od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti spočívajícího v zákazu řízení motorových vozidel se soud nemůže zabývat zkoumáním tělesné a duševní schopnosti obviněného k řízení motorových vozidel. Rozhodnutí o podmíněném upuštění od výkonu zbytku trestu má v takovém případě jen ten význam, že pravomocný rozsudek jímž byl trest zákazu činnosti uložen, již nebrání opětovnému získání řidičského oprávnění; toto oprávnění však takovým rozhodnutím soudu není nahrazeno.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 14.12.1987

Spisová značka: 2 Tz 16/87

Číslo rozhodnutí: 43

Číslo sešitu: 7-8

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Podmíněné upuštění od výkonu zbytku trestu, Zákaz činnosti

Předpisy: 140/1961 Sb. § 61 odst. 3 141/1961 Sb. § 350

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 43

Žádost o podmíněné upuštění od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti nelze zamítnout jen s odkazem na závažný následek činu, hrubé porušení pravidel silničního provozu a nekritický postoj obviněného k trestné činnosti, který se projevoval v řízení o trestném činu, pro který byl trest uložen.

Při rozhodování o podmíněném upuštění od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti spočívajícího v zákazu řízení motorových vozidel se soud nemůže zabývat zkoumáním tělesné a duševní schopnosti obviněného k řízení motorových vozidel. Rozhodnutí o podmíněném upuštění od výkonu zbytku trestu má v takovém případě jen ten význam, že pravomocný rozsudek jímž byl trest zákazu činnosti uložen, již nebrání opětovnému získání řidičského oprávnění; toto oprávnění však takovým rozhodnutím soudu není nahrazeno.

(Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR z 14. 12. 1987 sp. zn. [2 Tz 16/87.](#))

K stížnosti pro porušení zákona podané generálním prokurátorem ČSR Nejvyšší soud ČSR zrušil usnesení krajského soudu v Českých Budějovicích z 24. června 1987 sp. zn. 4 To 648/87 a usnesení okresního soudu v Prachaticích z 27. 5. 1987 sp. zn. 1 T 345/83 a okresnímu soudu přikázal, aby věc znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Rozsudkem okresního soudu v Prachaticích ze dne 17. dubna 1984 sp. zn. 1 T 345/83 byl obviněný J. P. uznán vinným trestným činem ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1, odst. 2 tr. zák. a odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání dvou let, pro jehož výkon byl zařazen do první nápravně výchovné skupiny, a k trestu zákazu činnosti spočívajícímu v zákazu řízení motorových vozidel na dobu pěti let. Současně mu bylo uloženo zaplatit poškozenému Janu P. a Janě P. škodu v celkové výši 21 217,25 Kčs. Usnesením krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 14. 8. 1984 sp. zn. 4 To 488/84 bylo odvolání obviněného podle § 256 tr. ř. zamítnuto. Usnesením okresního soudu v Prachaticích ze dne 31. 5. 1985 sp. zn. 1 T 345/83 bylo rozhodnuto, že obviněný je účasten amnestie prezidenta republiky ze dne 8. 5. 1985 a celý trest odnětí svobody mu byl podle čl. I písm. b) zmíněného rozhodnutí o amnestii prominut. Výkon trestu zákazu činnosti běžel tedy nepřetržitě od

14. 8. 1984.

Usnesením okresního soudu v Prachaticích ze dne 27. 5. 1987 sp. zn. 3 T 345/83 byla podle § 61 odst. 3 tr. zák. za použití § 350 tr. ř. zamítnuta žádost obviněného o podmíněné upuštění od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti spočívajícího v zákazu řízení motorových vozidel. Usnesením krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 24. 6. 1987 sp. zn. 4 To 648/87 byla podle § 148 odst. 1 písm. c) tr. ř. stížnost obviněného zamítnuta.

Proti naposledy uvedenému usnesení krajského soudu podal generální prokurátor ČSR ve prospěch obviněného stížnost pro porušení zákona. V ní uvádí, že soud prvního stupně při svém rozhodování vycházel ze skutečností, které nejsou v ust. § 61 odst. 3 tr. zák. uvedeny, neboť žádost obviněného zamítl proto, že v průběhu trestního řízení svou vinu popíral a že skutek obviněného se vyznačoval neodčinitelným následkem. K těmto skutečnostem soud přihlížel již při posuzování viny obviněného a neměl je tedy brát v úvahu při rozhodování o podmíněném upuštění od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti. Ve stížnosti pro porušení zákona se dále poukazuje na mimořádně pozitivní hodnocení chování a pracovní morálky obviněného v době výkonu trestu zákazu činnosti a dovozuje se, že okresní soud porušil zákon v ustanovení § 61 odst. 3 tr. zák. v neprospěch obviněného. Krajskému soudu je vytýkáno, že pochybení soudu prvního stupně nezjistil a nenapravil je, ačkoliv tak měl a mohl učinit. Porušil proto zákon v ustanovení § 147 odst. 1 písm. a) a § 148 odst. 1 písm. c) tr. ř. v neprospěch obviněného. Ve stížnosti pro porušení zákona se navrhuje, aby Nejvyšší soud ČSR vyslovil porušení zákona v uvedeném rozsahu, napadené usnesení krajského soudu v Českých Budějovicích i jemu předcházející usnesení okresního soudu v Prachaticích ze dne 27. 5. 1987 sp. zn. 1 T 345/83 zrušil a dále postupoval podle § 270 odst. 1, event. § 271 odst. 1 tr. ř.

Nejvyšší soud ČSR přezkoumal správnost napadeného rozhodnutí v rozsahu ustanovení § 267 odst. 1 tr. ř., přezkoumal též správnosti řízení, jež mu předcházelo, a shledal, že zákon byl porušen.

Okresní soud rozhodoval o žádosti obviněného po výkonu poloviny trestu zákazu činnosti. Formální podmínka § 61 odst. 3 první věta tr. zák. byla tedy splněna. Okresní soud správně zjistil, že obviněný je nositelem státních vyznamenání „Za vynikající práci“ a „Za zásluhy o výstavbu“ a že v době výkonu trestu zákazu činnosti měl vzornou pracovní morálku. V souvislosti s jeho prací při Československé spartakiádě 1985 mu bylo uděleno veřejné uznání I. stupně za zásluhy o rozvoj tělesné výchovy a

další ocenění. Oceněn byl i za pracovní výsledky a společenskou angažovanost. Obviněný je zapojen do společensky prospěšné práce i v místě bydliště. V době výkonu trestu zákazu činnosti nebyl soudně stíhán ani postižen pro přestupek a uložený trest zákazu činnosti plně respektoval.

Okresní soud žádost obviněného o podmíněné upuštění od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti přesto zamítl. Učinil tak s odůvodněním, že jeho trestná činnost je charakterizována závažným neodčinitelným následkem a hrubým porušením pravidel silničního provozu. Obviněný se dále ke své trestné činnosti stavěl velice nekriticky, od počátku trestního stíhání vinu popíral a soud přihlédl rovněž k tomu, že obviněný trpí závažnými onemocněními s předpokladem nepříznivého vývoje. Proto dovodil, že uložený trest nesplnil svůj účel.

Jestliže uplynula polovina trestu zákazu činnosti a není-li společenskou organizací nabídnuta záruka za dovršení nápravy odsouzeného, jako tomu bylo v tomto případě, může soud podle § 61 odst. 3 tr. zák. podmíněně upustit od výkonu zbytku trestu, jestliže odsouzený v době jeho výkonu vzorným plněním svých povinností v zaměstnání nebo povolání a způsobem svého života prokázal, že dalšího výkonu tohoto trestu není třeba.

Z cit. ustanovení trestního zákona tedy vyplývá, že povinností soudu je zkoumat, zda a do jaké míry se působením výkonu části trestu podařilo u obviněného odstranit ty negativní vlastnosti, které se projeví v trestném činu, zda působením trestu obviněný získal správný kritický náhled na spáchanou trestnou činnost s lze tedy předpokládat, že již dosud odpykanou částí trestu bylo dosaženo účelu trestem sledovaného. Nelze proto žádost o podmíněné upuštění od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti zamítnout jen s odkazem na závažný následek činu, hrubé porušení pravidel silničního provozu a nekritický postoj obviněného k trestné činnosti, který se projevoval v řízení o trestném činu, pro který byl trest uložen.

Okresní soud správně zaměřil dokazování na zjištění chování obviněného v zaměstnání a v místě bydliště v době výkonu trestu a správně též zjistil, že obviněný uložený trest respektoval. Dokazování však neprovedl v potřebném rozsahu. Stupeň nápravy obviněného dosažený uloženým trestem měl hodnotit též s přihlédnutím k okolnosti, zda obviněný uhradil částku 21 217,25 Kčs, kterou byl povinen podle rozsudku zaplatit na náhradu škody poškozeným a především provést výslech obviněného, jak mu ukládalo ustanovení § 350 a § 333 odst. 2 tr. ř. Tento výslech měl být zaměřen na zjištění současného postoje obviněného ke spáchanému trestnému činu, na otázku náhrady škody a na ostatní okolnosti patrné z listinných důkazů. Rozhodnutí okresního soudu je proto učiněno na základě nedostatečně zjištěného stavu věci, a tedy v rozporu s ust. § 2 odst. 5 tr. ř. Z citovaného ust. § 61 odst. 3 tr. zák. rovněž vyplývá, že při rozhodování o podmíněném upuštění od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti spočívajícího v zákazu řízení motorových vozidel se soud nemůže zabývat zkoumáním tělesné a duševní schopnosti obviněného k řízení motorových vozidel. Ze zdravotního stavu řidiče nelze činit závěry o stavu jeho převychovy uloženým trestem a případná otázka tělesné a duševní způsobilosti k řízení motorových vozidel není předmětem zkoumání soudu v daném řízení, ale její posuzování náleží orgánům VB. Je totiž nutno mít na zřeteli, že rozhodnutí soudu o tom, že se podmíněně upouští od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti spočívajících v zákazu řízení motorových vozidel má jen ten význam, že pravomocný rozsudek, jímž byl trest zákazu činnosti uložen, nebrání opětovnému získání řidičského oprávnění; toto oprávnění však nemůže být usnesením soudu nahrazeno. O opětovném získání řidičského oprávnění rozhodují příslušné orgány VB, do jejichž kompetence náleží rovněž zkoumání tělesné a duševní schopnosti řidiče. Okresní soud tedy pochybil i tím, že vycházel z nesprávných právních úvah.

Krajský soud uvedená pochybení okresního soudu nezjistil a z podnětu podané stížnosti obviněného je nenapravit, ačkoli tak měl učinit. Stížnost obviněného jako nedůvodnou zamítl. Porušil tak ve stejném směru zákon v ustanovení § 147 odst. 1 a § 148 odst. 1 písm. c) tr. ř.